

**HIS3090
Fordypnings-
oppgave i
historie
Høst 2011**

HIS3090 Fordypningsoppgave høsten 2011

Innhold:

HIS3090 Fordypningsoppgave for bachelorprogrammet i historie	3
Krav til oppgaven.....	4
Temaer for fordypningsoppgaven:.....	5
Søknadsskjema.....	13
Obligatorisk erklæring vedr. fusk	14

HIS3090 Fordypningsoppgave for bachelorprogrammet i historie

Du inviteres med dette til orienteringsmøte om HIS3090-oppgaven, **torsdag 25. august kl. 14:15 -16:00, Seminarrom 706, Niels Treschows hus.**

Torsdag 8. september kl. 14:15 -16:00, Seminarrom 706 Niels Treschows hus, vil det bli holdt en forelesning om å skrive oppgave, deriblant annet formelle krav til oppgaven tas opp.

Det skal leveres et førsteutkast til veileder. Fristen for å levere dette er **15. oktober.**

Frist for innlevering av endelig oppgave er **25. november kl. 14:30** på ekspedisjonskontoret i 3. etasje i Niels Henrik Abels hus. Oppgaven skal leveres i to eksemplarer, samt leveres på Fronter. Sammen med oppgaven skal det leveres et egenerklæringsskjema som du finner bakerst i denne katalogen.

Under følger en orientering om oppgaven, forslag til emner med veiledere og et skjema for å søke veileder. Skjemaet leveres gjerne på orienteringsmøtet 25. august – **senest 31. august** på ekspedisjonskontoret.

Med vennlig hilsen

Finn Erhard Johannessen
undervisningskoordinator

Kristian Juel
studiekonsulent

Viktige frister i forbindelse med HIS3090-oppgaven:

25. august: Orienteringsmøte
8.september: Forelesning om å skrive oppgave
31. august: Siste frist for innlevering veiledningsskjema
15. oktober: Innlevering av 1. utkast av oppgaven til veileder.
25. november: Innlevering av endelig oppgave, i **to eksemplarer**. Oppgaven leveres på ekspedisjonskontoret i Niels Henrik Abels hus, 3. et., innen kl. 14:30.

Krav til oppgaven

Hensikten med emnet er at du får vist at du er i stand til å arbeide sjølstendig under veiledning over lengre tid med et bestemt historisk tema, og at du utvikler evnen til å formulere en problemstilling, avgrense et tema og utforme en sammenhengende og relativt omfattende framstilling og argumentasjon. Du skal også vise at du kan beherske de formelle kravene som gjelder ved vitenskapelige framstillinger, som nødvendige presiseringer av sentrale begreper, bruk av fotnoter, siteringsregler, klarhet i tabeller og figurer, nøyaktig litteraturliste og kildeoversikt. Ved vurderingen vil det trekke ned hvis oppgaven ikke fyller disse kravene.

Oppgaven kan være enten kilde- eller litteraturbasert og omfanget skal være ca 10 normalsider der en normalside består av ca 2500 tegn med mellomrom. Hele oppgaven skal da bestå av ca 25000 tegn med mellomrom. På oppgavens forside skal du oppgi det totale antall tegn med mellomrom. Litteraturliste og eventuelle vedlegg kommer i tillegg. Teksten skal være maskinskrevet. Tilsier spesielle omstendigheter at dette fravikes, må det være avtalt med instituttet.

Vi understreker at arbeidet skal være sjølstendig. Dersom du skriver av tidligere oppgaver, eller kopierer fra internett, bøker e.l., blir dette ansett som fusk og meldt til Det humanistiske fakultetet for videre forføyninger.

Emnet er normert til 10 studiepoeng, dvs et tredjedels semester. Veileder gir råd om litteratur og arkivarbeid. Er oppgaven litteraturbasert, bør en kunne forutsette at studenten setter seg inn i forskningslitteratur tilsvarende ca. 1000 sider. Er oppgaven kildebasert, avgjør veilederen omfanget av arkivarbeid/kildearbeid og tilrår nødvendig litteratur for å kunne gjennomføre et lite forskningsarbeid. Det forventes samtidig at studenten kan klare å finne fram relevant litteratur på egenhånd. Studenten skal kunne søke i BIBSYS, finne fram til den referanselitteratur i historie (bibliografier, håndbøker) som biblioteket måtte ha og spørre om hjelp i biblioteket.

Fordypningsoppgaven er altså et selvstendig arbeid, som skrives under veiledning av en faglærer. Hver student har krav på at læreren legger ned fem timers arbeid på hver oppgave; her er også inkludert lesning av utkast. Hver student bør forvente minst tre samtaler med lærer. Samtalene bør finne sted når emnet avtales, ved levering av førsteutkast og før endelig innlevering. En del lærere vil holde et seminar for de studentene de veileder for å gi studentene en første innføring i temaene.

Oppgaven vurderes av én sensor, intern eller ekstern. Sensur faller tre uker etter innlevering.

Temaer for fordypningsoppgaven:

På de neste sidene følger en oversikt over forslag til noen temaer, samt de faglærerne som veileder HIS3090-oppgaver høsten 2011. Det er også mulig å formulere egne temaer, forutsatt at det finnes veileder. Benytt det vedlagte skjema til å søke veileder/tema.

Antikkens historie

Førsteamanuensis Knut Ødegård, e-post: knut.odegard@iakh.uio.no, tlf. 22 84 19 48

Antikkens historie omfatter 1500 års historie i Middelhavet og tilgrensende områder. Et inngående kildestudium fordrer normalt bedre kjennskap til de antikke hovedspråk gresk og latin enn norske studenter besitter, men det er likevel mulig å fordype seg i sentrale historiske problemstillinger i perioden gjennom oversettelser av kilder og sekundærlitteratur. Nedenfor følger noen forslag til emner innenfor antikken. Det er mulig å modifisere disse i samråd med veileder:

Demokratiet i Athen

- Hvilke faktorer ligger bak utviklingen av demokratiet i Athen?
- Med hvilken rett kan demokratiet i Athen kalles radikalt?
- Hvilken plass har eliten i det athenske systemet?
- Platons kritikk av demokratiet i Athen
- Pamfletten "Den gamle oligark" som historisk kilde

Den romerske republikken

- Polybios og den blandede forfatningen i Roma: Korrekt gjengivelse eller gresk filosofisk ideal?
- Folketribunatet ca. 200-120 f.Kr.: Demokrati, demagogi eller maktspill?
- Valg og gjennomføring av valg i senrepublikken
- Den republikanske hæren: rekrutteringspraksis og folketall

Religionsskiftet i romersk keisertid

- De nytestamentlige skrifter som historisk kilde
- Hvorfor kristenforfølgelser og hvor helhjertede var de?
- Konstantin den store; maktpolitikk og religionspolitikk

Det norske kongedømmet i høymiddelalderen:

Professor Jón Vidar Sigurdsson, e-post j.v.sigurdsson@iakh.uio.no

1. Den personlige kongen

Norske historikere har fremhevet den personlige kongemaktens betydning for det norske høymiddelalderkongedømmet. Men hva drev egentlig kongene med i Norge på slutten av høymiddelalderen?

I perioden 1280 til 1350 økte den verdslige bruken av skrift markant. Det overleverte brev og diplomaterialet er samlet i *Diplomatarium Norvegicum*. Ved å undersøke et utvalg kongelige brev, kan vi ta rede på hva som opptok kongene i riksstyringen. I forlengelsen av dette kan det være interessant å diskutere i hvilken grad synes å ha hatt en plan for riksstyringen, noe som i siste instans kan fortelle noe om hva som kjennetegnet det norske kongedømmet i siste del av høymiddelalderen.

Ta utgangspunkt i kongedømmene til:

- Enten Eirik Magnusson 1280-1299
- Eller Håkon V Magnusson 1299-1319

2. Lagmannsembetet

I løpet av høymiddelalderen ble det opprettet ti kongelige lagmannsdomstoler i Norge. Lagmennene fungerte som øverste rettsinstans (med kongen som ankeinstans). Hva kan det overleverte brevmaterialet fortelle om hva slags saker som fant veien til lagmannsdomstolene og pådømte? Ta utgangspunkt i et utvalg middelalderbrev (*Diplomatarium* / *Regesta Norvegicum*) og diskuter.

Litteratur: Helle 1972, Seip 1942

3. Sysselmannsembetet

Sysselmannen var kongedømmets viktigste lokale embetsmann. Det fantes ca. 50 sysler i Norge omkring 1300. Til tross for det nevnes sysselmannsembetet kun i et fåtall diplomer / brev fra Håkon Vs regjeringstid (fra 1299-1319). Hva forteller disse brevene om sysselmannsembetet, om sysselmennenes oppgaver, funksjoner og betydning i samtida? Hva gjorde de, var de kongelige skatteinnkrevere, militære ledere, politimenn, lagmennenes medhjelpere, eller rett og slett mektige lokale aktører som ville berike seg selv?

Litteratur: Knut Helle 2009 ([Den primitivistiske vendingen i norsk historisk middelalderforskning](#) *NHT* 4/2009 (Side 572-609); Andreas Holmsen 1980, Hans Jacob Orning 2003, Helle 1974/1995, m.m.

4. Blodhevn, lov og konfliktløsning

Et brev fra 1315 (DN II 123) beskriver en fejde mellom to familier i Hjardal i Telemark som ender med hevndrap. Magnus Lagabøtes landslov fra 1274 forbyr hevn. Hva kan DN II 123 fortelle oss om bruken av hevn i konflikter på begynnelsen av 1300-tallet og om hvordan kongedømmet grep inn for å begrense dette.

Kilder: DN II 123 (brevet er oversatt i litteraturen under); MLL om hevn.

Litteratur: Kåre Lunden 1976, Olav Solberg 2003, Helle 1974/1995, m.m.

Kristenrettene i Gulatingsloven

Kirken ble etablert i Norge på første halvdel av 1000-tallet under kongemaktens beskyttelse for å innføre en ny religiøs sed. Noe det første kirken gikk i gang med var å formulere et regelverk for kristen oppførsel og handlinger. Kristenrettene i Gulatingsloven representerer noen av de eldste kjente norske lovtekstene. I motsetning til kongedømmet som måtte forholde seg til bondesamfunnenes etablerte tradisjoner, sedvaner og regler, kunne kirken formulere nye lovtekster. Hva ble regulert, hvordan forsøkte kirken å forme det norrøne samfunnet i middelalderen, og hva kan kristenrettene fortelle om middelalderens religiøsitet? Undersøk og diskuter et utvalg av kristenrettene i lys av hva vi vet om det norrøne samfunnet og om kristendommen i tidlig middelalder og høymiddelalderen.

Forslag til oppgaver kan være:

- Kristenrettene og regler for faste og avholdenhet
- Kristenrettene og deltakelse i religiøs aktivitet
- Kristenrettene og sakramentene
- Kristenrettene og de døde
- Kristenrettene og endringer på 1200-tallet

Det islandske sagamaterialet. Les et sagautvalg og diskuter:

- Synet på de døde i utvalgte fornaldersagaer (og om ønskelig også i lys av kristenrettene)
- Forestillinger om barndom i Egils saga i lys av Philip Aries tese om barndom i førmoderne samfunn.
- Forestillinger om alderdom i Egils saga
- Høvdingenes rolle i Sturlungesaga eller Torgils saga

Lovverket

- Bruk av humor i Gulatingsloven? Om synet på ufrihet (trelldom) og sosialt avvik.
- Dómen i Magnus Lagabøtes landslov. Forholdet mellom lokalsamfunn og kongemakt

Forslag til bacheloroppgaver i historie fra Oslo museum

Professor Finn Erhard Johannessen, f.e.johannessen@iakh.uio.no, tlf. 22 85 68 53

1. Mellomkrigstidens fritidsliv i Oslo-området.

I Oslo Museums omfattende fotosamling finnes en rekke motiver som viser mellomkrigstidens fritidsliv. Drøft med utgangspunkt i et selvvalgt utvalg av disse bildene og kontekstualiserende litteratur hva mellomkrigstidens nye fritidsliv bestod i, og forutsetningene for dette nye ”frie” livet. Diskuter også fotografier som historiske kilder. Se www.oslobilder.no for en smakebit.

2. Byens kolonihager og kolonihagen som kulturhistorisk fenomen.

Museet har et sammensatt materiale som belyser byens kolonihager og som er egnet til å drøfte kolonihagen som et kulturhistorisk fenomen.

3. Hyttelivets gleder

Museet har i sitt bibliotek også ulike typer kilder som belyser utbyggingen av hytteøyene i Oslofjorden og livet der. Drøft på bakgrunn av dette materialet hyttebebyggelsen i et ideologisk og sosialhistorisk perspektiv.

4. Vika – fra arbeiderstrøk og forlystelsessted til et moderne kontorlandskap.

Gi en sosial- og kulturhistorisk beskrivelse av det gamle Vika fram til saneringen i 1960-årene, og drøft motivene for saneringen. Museets klipparkiv, fotografier og ulike artikler i tidsskrifter vil være viktige kilder.

5. Den moderne storstaden (krevende, men morsom oppgave)

I løpet av femtiårsperioden 1850-1900 endret Kristiania totalt karakter, befolkningen ble mangedoblet og mange snakket om den nye byen som en ”moderne storstad”. Hva bestod det nye i? Og hvordan opplevde byens befolkning forandringene? Her kan en rekke kilder i museets fotosamling og arkiv benyttes.

Hans Nielsen Hauge og lekmannsbevegelsen

Professor Finn Erhard Johannessen, f.e.johannessen@iakh.uio.no, tlf. 22 85 68 53

Hans Nielsen Hauge (1771-1824) og hans lekmannsbevegelse er et svært interessant fenomen som antakelig har antakelig hatt meget stor betydning for samfunnsutviklingen i Norge både på det religiøse, kulturelle og økonomiske plan helt fram til i dag. Det finnes flere bøker og artikler om forskjellige sider ved Hauge og hans virksomhet, hvorav de viktigste er Sverre Norborg: *Hans Nielsen Hauge. Biografi 1771-1804 og 1804-1824* (Oslo 1966 og 1970) og Dagfinn Breistein: *Hans Nielsen Hauge. "Kjøbmand i Bergen."* *Kristen tro og økonomisk aktivitet.* (Bergen 1955) Men det finnes også en firebinds utgave med Hauges brev (Brev frå Hans Nielsen Hauge ved Ingolf Kvamen, Luther forlag 1971-1976), og disse tror jeg kan

brukes som kildemateriale for flere 3090-oppgaver. Men de bør selvsagt sees i forhold til synspunkter i litteraturen. Det er allerede skrevet noen 3090-oppgaver om Hauge, men det finnes fortsatt mange muligheter som:

- Hauges virksomhet i forskjellige distrikter eller landsdeler.
- Hauges forhold til andre lekfolk og andre religiøse grupperinger.
- Hauges oppfatninger og holdninger til kvinner (og/evt ekteskap).
- Hauges syn på og forhold til øvrigheten.
- Hauges kontakt og forhold til vennene (menigheter) på ett eller flere steder.

Det kan også være andre muligheter, avhengig av interesser og forutsetninger.

2013-prosjektet – 100 år med allmenn stemmerett

Hilde Sandvik, epost hilde.sandvik@iakh.uio.no, tlf. 22 85 57 41

I anledning hundreårsjubileet i 2013 for allmenn stemmerett i Norge, drar vi nå i gang et tverrfaglig prosjekt på UiO om kampen for og implementering av kvinners politiske rettigheter. Jubileet egner seg for tverrfaglige studier. Vi planlegger seminarer sammen med rettsvitenskap og statsvitenskap/sosiologi. Vår ambisjon er å prøve ut en internasjonal vinkling på jubileet, og vi håper å få studenter interessert i å skrive om dengang oldemødrene og tipp-tippoldemødrene til de som bor i Norge i dag fikk stemmerett og hvordan det har vært å ta politiske rettigheter i bruk; i Norge, i Sverige, i Pakistan, i India, i Vietnam osv. Dermed vil ny kunnskap være tilgjengelig i 2013. I regi av den norske historiske forenings (HIFOs) skoleseksjon er det tradisjon for å invitere til prosjektkonkurranse for skoleelver i den videregående skole og i ungdomsskolen. Skolelevne vil kunne bruke bachelor- og masteroppgavene fra UiO som bakgrunnsstoff.

Vi foreslår oppgaver som tar for seg:

- Stemmerettskampen i Norden – en komparasjon
- Valgdeltakelse i kommunevalgene i Norge etter 1901 da kvinner fikk begrenset kommunal stemmerett. Hvordan forklare variasjon?

- Brennevinsloven av 1894 innførte folkeavstemninger med kvinnelig stemmerett om brennevinsutsalg i byene. Hadde erfaring med folkeavstemninger noen betydning?
- Aktivister og oppslutning om kampen for stemmerett. Et forslag: Den indiske aktivisten, dikteren og politikeren Sarojini Naidu (1879-1949)
- Fokuset på kvinners roller og rettigheter i debatter i India om retten til vann, mellom 1980 og 2011
- Historien om JURK- juridisk rådgivning for kvinner – rettsinformasjon og rettshjelp

Norsk sosialhistorie – ulike temaer

Professor Jan Eivind Myhre, epost j.e.myhre@iakh.uio.no, tlf. 22 85 44 67

Dagbok for bonden Børre Grønningseter 1809-1895: Bondens oppgaver, samfunnssyn, en norsk bygd (Norddal på Sunnmøre) på 1800-tallet

Folketellinger på nett 1865-1910. Her kan man følge folk eller telle opp yrker, flyttinger etc.

Emil Smith, disse fjerne år (1936). Om Norge rundt 1900: Samfunnssyn

Nicolai Heiestad, En liten gutt fra Vaterland (1950). En memoarbok om oppvekst i den ytterste fattigdom i 1870- og 80-årenes Christiania. Bybeskrivelse. Fattigdom.

Eilert Sundt, f.eks. boka om Fattigforholdene i Christiania (1870).

Samfunnsbeskrivelse

Eventuelt: Studie av tema mm for hovedoppgaver og masteroppgaver i historie de siste 20 årene (hvis god tilgjengelighet).

Arbeiderbevegelsens historie

Professor Jorunn Bjørgum, tlf. 22 85 69 08, e-post jorunn.bjorgum@iakh.uio.no

Flere oppgaver er mulige innen ett av to temaer:

Tema 1: Radikaliseringen av norsk arbeiderbevegelse.

Kilder:

Landsorganisasjonens (trykte) kongressprotokoll 1917

Arbeiderpartiets (trykte) landsmøteprotokoll 1918

Tema 2: Splittelsen av Arbeiderpartiet i 1923

Kilder:

Arbeiderpartiets (trykte) landsmøteprotokoll februar 1923

Arbeiderpartiets (trykte) landsmøteprotokoll november 1923

Det vil også være mulig med oppgaver innen krise og krisepolitikk i 1930-åren, på grunnlag av Arbeiderpartiets landsmøteprotokoller og/eller LOs kongressprotokoller, eller oppgaver knyttet til Arbeiderbladet og Martin Tranmæls redaktørvirksomhet.

Søknadsskjema

SØKNAD OM VEILEDER TIL HIS 3090 – FORDYPNINGSOPPGAVE I HISTORIE

Leveres på orienteringsmøtet 25. august, eller senest 31. august på ekspedisjonskontoret for historie, 3. et. NHA, Pb. 1008, Blindern, 0315 Oslo (Vennligst bruk blokkbokstaver)

Studentens navn.....

Gateadresse.....

Postnummer.....

E-post-adresse.....

Før opp ønsket tema for HIS3090-oppgaven i prioritert rekkefølge. Fortrinnsvis velges et tema og veileder fra katalogen. Det er også mulig å formulere egne temaer. Vær oppmerksom på at det kun vil være mulig å skrive egendefinerte oppgaver dersom vi kan finne egnet veileder. Før opp minimum to valg med forskjellig veileder/tema.

1. valg:.....
med følgende veileder.....

2. valg:.....
med følgende veileder.....

3. valg:.....
med følgende veileder.....

Dato.....

For instituttet. Ikke skriv her.

Tildelt
veileder.....

Obligatorisk erklæring vedr. fusk

Erklæringen dateres, signeres og leveres sammen med besvarelsen.

Jeg erklærer herved at min

	Mappelevering
	hjemmeoppgave
	Gruppeoppgave
X	prosjektoppgave
	semesteroppgave
	Emneoppgave

med emnekoden HIS3090

- 1 er utført av undertegnede. Hvis det er et gruppearbeid betraktes alle involverte som ansvarlige.
- 2 ikke har vært brukt til en annen eksamen ved lærested innenlands eller utenlands
- 3 ikke er en kopi, duplikat eller avskrift av andres arbeid eller besvarelse, ikke gjengir eget tidligere arbeid uten å oppgi kilde
- 4 har oppgitt alle referanser/kilder i litteraturlisten.

Jeg er kjent med at brudd på disse bestemmelsene er å betrakte som fusk.

Ved brudd på bestemmelsene vil saken vil bli behandlet som mistanke om fusk/forsøk på fusk. Det er grunnenhet/fakultet som er saksforberedende instans og som eventuelt sender saken videre til Den sentrale klagenemd. Den sentrale klagenemd vedtar hvilke sanksjoner som eventuelt skal settes i verk. Konsekvenser kan være annullering av eksamen eller annullering av eksamen og utestenging fra alle landets universiteter og høyskoler. Retningslinjer ved behandling av fusk/forsøk på fusk til eksamen ligge på universitetets nettsider: <http://www.uio.no/admhb/reglhb/studier/andre-regelverk/fuskesaker.xml>

Hver enkelt student ved Universitetet i Oslo plikter å gjøre seg kjent med reglementet for fusk.

Blindern, dato: _____

Studentens underskrift: _____

Studentens navn i blokkbokstaver: _____